

Ang Diwa ng Hula: Ang Sigaw sa Hatinggabi

Ang Dalawang Talaan ni Habakkuk

Jeff Pippenger

2012-10-13

Isang Salita ng Paglilinaw

Kamakailan ay sinimulan naming ihanda ang transkripsiyon ng Dalawang Talaan ni Habakkuk upang maisalin sa iba't ibang wikang kinakatawan sa aming website. Ang gawaing gawing isang nakasulat na presentasyon ang isang pasalitang presentasyon ay higit na masalimuot na gawain kaysa maaaring maunawaan ng isang hindi pamilyar sa lahat ng hakbang na kailangang pagdaanan upang magawang nakasulat ang isang pasalitang presentasyon, kasama ang mga kinakailangang suliraning kaugnay ng panghuli nitong pagsasalin ng materyal sa iba't ibang wika sa website. Kasasabi pa lamang naming simulan ang copy-editing ng una sa siyamnapu't limang presentasyon nang matuklasan ko ang isa pang hakbang na kailangan din naming pagdaanan. Ito ay may kinalaman sa progresibong pag-unlad ng mensaheng ito mula 1989 hanggang sa ating kasalukuyang kasaysayan.

Sa mga presentasyon noong humigit-kumulang labinlimang taon na ang nakalilipas, may mga katotohanang nasa yugto pa ng kasisilang na pagkaunawa. Ang una sa mga katotohanang iyon na kailangan kong linawin ay ang pagdating ng ikalawang anghel sa kasaysayang Millerita. Ang pagkaunawa ko noon ay dumating ang ikalawang anghel nang simulang isara ng mga simbahang Protestante ang kanilang mga pintuan laban sa paglalalahad ni Miller ng mensahe ng unang anghel, kasabay ng pagwawakas ng taóng 1843. Gumamit si William Miller ng isang pagtutuos ng panahon na pinaniniwalaan niyang nagpapakilala na ang mga taon ng 1843 ay nagsimula noong Marso 22, 1843 at nagtapos noong Marso 22, 1844. Inakala niya na ang tatlong propesiya na sa huli ay inilagay sa dalawang banal na tsart ay magwawakas sa taóng 1843, at pinaniwalaan niyang ang taóng iyon ay nagtapos noong Marso 22, 1844. Siya ay nagkamali sa dalawang punto.

Ang tatlong hula ng 1335 araw ng Daniel dose, ng 2520 taon ng “pitong panahon” ng Levitico dalawampu't anim, at ng 2300 araw ng Daniel walo ay naunawaan ni Miller na nagwawakas noong Marso ng 1844. Pagkaraan nito ay pinatnubayan ng Panginoon si Samuel Snow upang maunawaan hindi lamang na ang mga hula ay nagwakas hindi noong 1843 kundi noong 1844; kundi sinimulan din ni Snow na gamitin ang Karaitang pagtutuos ng panahon, na hindi siyang paggamit sa panahon na ginamit ni Miller. Si Miller ay gumagamit ng Rabiniko/sa ekuinoks na saligang pagtutuos ng panahon na ibinabatay ang taon mula tagsibol hanggang tagsibol.

Nang aming inilalahad ang Dalawang Talaan ni Habakkuk, hindi pa namin nauunawaan ang makasaysayang katotohanang ito at ginagamit namin ang karanasan ni Miller upang itanda ang Marso 22, 1844 bilang pagdating ng ikalawa at pasimula ng panahon ng pagpapalugit. Aking naunawaan, at nauunawaan ko pa rin, na ang pagdating ng anghel na iyon ay tumutugma sa panahong tinanggihan ng mga Protestante ang mensahe ni Miller tungkol sa unang anghel, at ang

sumusunod na talata ang aking naging batayan.

“Noong Hunyo, 1842, ibinigay ni G. Miller ang kaniyang ikalawang serye ng mga lektura sa simbahan sa Casco Street sa Portland. Nadama kong isang dakilang pribilehiyo ang makadalo sa mga lekturang ito; sapagkat ako’y nalugmok sa panghihina ng loob, at hindi ko nadamang handa akong humarap sa aking Tagapagligtas. Ang ikalawang seryeng ito ay lumikha ng higit na malaking pagkakagulo sa lungsod kaysa sa una. Maliban sa ilang hindi marami, ipinasara ng iba’t ibang denominasyon ang mga pintuan ng kanilang mga simbahan laban kay G. Miller. Maraming pangangaral mula sa iba’t ibang pulpito ang nagsikap na ilantad ang diumano’y panatikong mga kamalian ng tagapagsalita; ngunit ang mga pulutong ng nababalisang mga tagapakinig ay dumalo sa kaniyang mga pagpupulong, at marami ang hindi makapasok sa gusali. Ang mga kongregasyon ay di-karaniwang tahimik at matamang nakinig.” *Life Sketches*, 27.

Naunawaan ko na ang pagsasara ng mga pinto sa mensahe ni Miller ang nagmarka ng pasimula ng pagtanggap sa unang anghel, at alinsunod sa pagkaunawa ni Miller sa Rabbinic/equinox-based na pagtutuos ng panahon, ipinagpalagay ko na ang Marso 22, 1844 ang nagmarka ng pagwawakas ng 1843. Ang paglalahad ni Miller sa Portland noong Hunyo ng 1842 ay sa katunayan isang waymark na tumutukoy sa isang sumusulong na pagtanggap na sa huli ay nagtapos noong Abril 18, 1844, ngunit sa panahon ng mga paglalahad ay hindi pa namin kinikilala ang aplikasyon ni Samuel Snow ng Karaite na pagtutuos ng panahon.

Sa unang paglalahad na sinimulan naming i-copy-edit, nagsimula kong makita na ang naitala noong panahong iyon ay waring sumasalungat sa itinuturo natin ngayon. Oo at hindi. Ito ay isang pagbibigay-diin lamang sa paunti-unting pagdating ng ikalawang anghel, at gayundin ay isang paglalarawan ng paunti-unting pagkabukas ng tatak ng mensaheng ito, gaya rin ng nangyari sa kasaysayan ng mga Millerite. Ang tandang ito ng paglililaw ay dapat tumugon sa mga nangatisod sa ating pagkakakilanlan sa Abril 19, 1844 bilang unang pagkabigo ng mga Millerite at sa itinuro noong nakaraan.

“Ang una at ikalawang mga mensahe ay ibinigay noong 1843 at 1844, at tayo ngayon ay nasa ilalim ng pagpapahayag ng ikatlo; ngunit ang tatlong mensaheng ito ay kailangan pa ring ipahayag. Kasindakila pa rin ng kahalagahan ngayon gaya noong una na ang mga ito ay ulitin sa mga naghahanap ng katotohanan. Sa pamamagitan ng panulat at tinig ay dapat nating patunugin ang pagpapahayag, na inilalahad ang pagkakasunud-sunod ng mga ito, at ang pagkakapit ng mga hula na umaakay sa atin sa mensahe ng ikatlong anghel. Hindi maaaring magkaroon ng ikatlo kung wala ang una at ikalawa. Ang mga mensaheng ito ay dapat nating ibigay sa sanlibutan sa pamamagitan ng mga lathalain, sa mga pangangaral, na inihaharap sa hanay ng kasaysayang makahula ang mga bagay na naganap na at ang mga bagay na mangyayari pa.” *Selected Messages*, aklat 2, 104.

Ang Dalawang Talaan ni Habakkuk 1 ng 95

Panimula sa Dalawang Talaan ni Habakkuk at sa Panaghoy sa Hatinggabi

Sa seryeng ito, pag-aaralan natin ang dalawang talahanayan ni Habakkuk—ang mga Tsart ng 1843 at 1850—sa loob ng pinalawig na panahon. Magsisimula tayo sa paglalagay sa wastong kalagyan ng Sigaw sa Hatinggabi. Gaya ng nabanggit, ang malaking bahagi ng mga unang presentasyon ay magiging pag-uulit para sa mga pamilyar sa mensaheng ito; ngunit yamang naghahanda tayo ng isang serye na maaaring pag-aralan ng mga taong bago sa mensaheng ito, kailangan nating ilahad para sa kanila ang ilang saligang kaisipan. Magsisimula tayo sa Sigaw sa Hatinggabi, na itutuon ang pansin sa isang aspekto na matatagpuan sa unang pangitain ni Ellen White. Basahin natin ang unang talata mula sa *Christian Experience and Teachings*, pahina 57.

Hindi nagtagal matapos ang paglipas ng panahon noong 1844 ay ipinagkaloob sa akin ang aking unang hayag na pangitain. Ako’y dumadalaw kay Gng. Haines sa Portland, Maine, isang minamahal na kapatid kay Cristo, na ang puso ay mahigpit na nakipagkaisa sa akin. Lima kami, pawang mga babae, na tahimik na nakaluhod sa altar pampamilya. Samantalang kami’y nananalangin, ang kapangyarihan ng Diyos ay sumapit sa akin na di kailanman nangyari sa akin noon.

Ang limang babaing ito, na ang mga puso ay mahigpit na nakaugnay kay Sister White, ay hindi sumasalungat sa alinmang pagpapahayag ng kapangyarihan ng Diyos. Kapansin-pansin na silang lahat ay mga babae, na kumakatawan sa iglesya, at sila ay lima, na maaaring makita bilang limang pantas na dalaga. Ito ay isa lamang pagmamaisid.

Tila ako’y napaliligiran ng liwanag at waring patuloy na itinataas nang itinataas mula sa lupa. Lumingon ako upang hanapin ang mga taong Advent sa sanlibutan, ngunit hindi ko sila matagpuan, nang may isang tinig na nagsabi sa akin, “Tumingin kang muli at tumingin ka nang bahagyang mas mataas.” Dahil dito, itinaas ko ang aking mga mata at nakita ko ang isang tuwid at makitid na landas na nakataas nang mataas sa ibabaw ng sanlibutan. Sa landas na ito, ang mga taong Advent ay naglalakbay patungo sa lungsod, na nasa dulong dulo ng landas. May isang maningning na ilaw na inilagay sa likuran nila sa pasimula ng landas, na sinabi sa akin ng isang anghel na siyang Sigaw sa Hatinggabi. Ang liwanag na ito ay nagniningning sa buong kahabaan ng landas at nagbibigay-liwanag sa kanilang mga paa upang sila’y huwag matisod. Kung pananatilihin nilang nakatuon ang kanilang mga mata kay Jesus, na nasa unahan lamang nila at pinangungunahan sila patungo sa lungsod, sila ay ligtas. Ngunit di naglaon ang ilan ay napagod at nagsabi na ang lungsod ay totoong malayo pa, at inaasahan nilang nakapasok na sila roon noon pa man. Kung magkagayon ay pinalalakas sila ni Jesus sa pamamagitan ng pagtataas ng Kaniyang maluwalhating kanang bisig, at mula sa Kaniyang bisig ay lumabas ang isang liwanag na humahapay sa ibabaw ng pulutong ng Advent, at sila’y sumisigaw, “Aleluya!” Ang iba naman ay padalus-dalos na ikinaila ang liwanag sa likuran nila at nagsabi na hindi ang Diyos ang umakay sa kanila nang gayon kalayo. Ang liwanag sa likuran nila ay namatay, anupat ang kanilang mga paa ay naiwan sa lubos na kadiliman, at sila’y nangatisod at nawala sa kanilang paningin ang tanda at si Jesus, at nahulog mula sa landas pababa sa madilim at masamang sanlibutan sa ibaba.

Si William Miller at ang Sigaw sa Hatinggabi

Sa unang paglalahad na ito, matapos maitatag ang ilang mga punto, tatalakayin natin ang Kumperensiya ng mga Adventista sa Low Hampton noong Disyembre 1844. Sa kumperensiyang ito, may ilang mga Millerita na nagtipon, at tinanggihan ni William Miller ang pagkaunawa sa Sigaw sa Hatinggabi. Ang lohika rito ay na ang pangitaing ito, bagaman ukol sa ating lahat, ay lalo nang para kay William Miller.

Sa gayunding buwan, itinakwil ni William Miller ang liwanag sa likuran nila—ang Sigaw sa Hatinggabi—na magiging dahilan upang siya’y mahulog mula sa landas patungo sa masamang sanlibutan sa ibaba. Susuriin natin ang mga implikasyon nito. Ipinakikita ng makasaysayang katibayan na ang mga Millerita ay pawang naniwalang kanilang tinutupad ang talinghaga ng sampung dalaga; ito ay pangkaraniwang kaalaman sa gitna nila. Ipapakita natin na si William Miller ay may pagkaunawa kung ano ang Sigaw sa Hatinggabi. Naniwala si Miller na ang Sigaw sa Hatinggabi ay ang mensahe ng oras ng paghuhukom ng Daniel 8:14 at Apocalipsis 14:6-9. Naniwala siyang ang mensaheng sinimulan niyang ipahayag noong mga unang taon ng dekada 1830 ang siyang Sigaw sa Hatinggabi, “Narito, dumarating ang kasintahang lalaki,” at na si Jesus ay dumarating sa sanlibutan bilang kasintahang lalaki.

Sa kalakhang bahagi ng kasaysayang Millerita, naniwala silang kanilang tinutupad ang talinghaga ng sampung dalaga, ngunit inakala nilang ang Sigaw sa Hatinggabi ang siyang mensaheng kanilang ipinahahayag. Gayunman, pagsapit ng tag-init ng 1844, lumitaw ang isang bago at wastong pagkaunawa: ang Sigaw sa Hatinggabi ay ang kilusan ng Ikapitong Buwan, na may pag-asang darating si Jesus sa ikasampung araw ng ikapitong buwan. Iyon ang tunay na Sigaw sa Hatinggabi. Nang tanggihan ni Miller ang tunay na Sigaw sa Hatinggabi noong Disyembre 1844, tinatanggihan niya ang kasaysayan ng tag-init ng 1844 at bumabalik sa dati niyang paninindigan na iyon ay pangkalahatang mensahe lamang mula pa noong dekada 1830. Napakahalagang maunawaan ang mga dinamika ng Sigaw sa Hatinggabi. Kung hindi mo nauunawaan ang 2520 gaya ng pagkaunawa rito ng mga Millerita, hindi mo mauunawaan ang Sigaw sa Hatinggabi. Kung hindi mo mauunawaan ang Sigaw sa Hatinggabi gaya ng pagkaunawa rito ng mga Millerita, mahuhulog ka mula sa landas tungo sa masamang sanlibutan sa ibaba.

Sa paglalahad na ito, magsisimula tayo sa ilang katotohanan sa tsart na hayagang itinatakwil ng Adventismo sa kasalukuyan. Ang Biblical Research Institute ng Seventh-day Adventist Church at ang karamihan sa mga teologong Adventista ay itinatakwil ang 2520. Tatalakayin natin ito ayon sa Biblia habang tayo’y nagpapatuloy, subalit sa pasimula ay ipakikita natin na lubos na pinagtitiibay ni Ellen White ang 2520. Itinatakwil din ng Institute at ng karamihan sa mga teologo ang pagkaunawa ng mga pioneer tungkol sa Daily. Ipakikita natin na ang pagtatakwil sa pagkaunawa ng mga pioneer na ang Daily ay paganismo ay pagtatakwil sa Espiritu ng Propesiya. Hayagan ding itinatakwil ng Institute ang pagkaunawa ng mga pioneer tungkol sa mga trumpeta—ang Ikalima at Ikaanim na Trumpeta. Magsisimula tayo sa pagpapakita na ang pagtatakwil sa pagkaunawa ng mga pioneer tungkol sa mga trumpeta ay pagtatakwil sa Espiritu ng Propesiya.

Sa kasalukuyan, ang karamihan sa mga Adventista ay malabo, sa pinakamabuti, hinggil sa 1290 at sa 1335. Kung wala ang pagkaunawa ng mga pioneer tungkol sa 1335, walang maka-Kasulatang katwiran upang kilalanin ang panahon ng paghihintay na nagsimula noong Marso 22, 1844. Kung

hindi nauunawaan ang panahon ng paghihintay, hindi maaaring maunawaan ang mga galaw ng Sigaw sa Hatinggabi. Kung hindi nauunawaan ang Sigaw sa Hatinggabi, ang isa ay nahuhulog mula sa landas tungo sa masamang sanlibutang nasa ibaba. Ipapakita namin ang mga katotohanang ito sa tsart ayon sa malinaw na pagsang-ayon ng Espiritu ng Hula, at pagkatapos ay susuriin ang mga ito mula sa Salita ng Diyos. Ngunit una, kailangan nating makita kung ano ang nakapalibot sa kasaysayan ng mga Millerite at kung ano ang nagluwal sa Sigaw sa Hatinggabi.

Ang Kasaysayan ng mga Millerite at ang Pagdating ng Unang Anghel

Nagsisimula tayo kay Uriah Smith mula sa *Thoughts on Daniel and Revelation*, pahina 521, upang ipakita ang kasaysayang Millerite at tugunan ang 1798. Isinusulat ni Uriah Smith, “Ang kronolohiya ng mga pangyayari sa Apocalipsis 10 ay lalo pang napatitiyak mula sa katotohanang ang anghel na ito ay kapareho ng unang anghel ng Apocalipsis 14.” Sa Apocalipsis 10, isang makapangyarihang anghel ang bumababa mula sa langit na may isang munting aklat na bukás sa kaniyang kamay. Ipinabatid sa atin ni Ellen White na ang makapangyarihang anghel na ito ay si Jesucristo, at ang munting aklat ay ang Aklat ni Daniel. Sa pagtatapos ng kabanata sampu, sinabihan si Juan na kainin ang munting aklat, na magiging matamis sa kaniyang bibig at mapait sa kaniyang tiyan. Si Juan ay kumakatawan sa kasaysayang Millerite, kung saan ang mensahe ni Daniel ay matamis ngunit humahantong sa mapait na kabiguan. Ang makapangyarihang anghel ng Apocalipsis 10, ayon sa mga pionero, ay ang unang anghel ng Apocalipsis 14—sila ay iisang anghel.

Madalas ay hindi tayo gumugugol ng sapat na panahon upang maging tiyak tungkol sa mga anghel na ito sa Apocalipsis, ngunit dapat natin itong gawin. Ang makapangyarihang anghel sa Apocalipsis 10 ay siya ring anghel na pinaniwalaan ni William Miller na tumutupad sa Sigaw sa Hatinggabi sa pamamagitan ng pagsasakatuparan ng gawain ng unang anghel ng Apocalipsis 14: “Matakot kayo sa Diyos at magbigay luwalhati sa Kaniya, sapagkat dumating na ang oras ng Kaniyang paghuhukom.” Ang oras ng Kaniyang paghuhukom ay tumutukoy sa Daniel 8:14. Tinutukoy ng mga anghel na ito ang iba’t ibang aspekto ng gawaing naisakatuparan.

Pagbabalik kay Uriah Smith: “Ang kronolohiya ng mga pangyayari sa Apocalipsis 10 ay higit pang natitiyak mula sa katotohanang ang anghel na ito ay kapareho ng unang anghel ng Apocalipsis 14.” Ipinaliliwanag niya kung ano ang nag-uugnay sa kanila: kapwa may natatanging pahayag silang dapat ihayag, kapwa binibigkas ang kanilang pagpapahayag sa malakas na tinig, kapwa gumagamit ng magkakatulad na pananalita na tumutukoy sa Maylalang, at kapwa naghahayag ng panahon—ang isa’y sumusumpa na ang panahon ay hindi na magtatagal, at ang isa nama’y naghahayag na dumating na ang oras ng paghuhukom ng Diyos. Ang mensahe ng Apocalipsis 14:6 ay matatagpuan sa panig na ito ng pasimula ng panahon ng kawakasan.

Isinasaad ni Uriah Smith na ang panahon ng wakas ay 1798, at ang mensahe ng Apocalipsis 14 ay dumarating pagkatapos nito. Isinusulat niya, “Ngunit ang mensahe ng Apocalipsis 14:6 ay nakalagay sa panig na ito ng pagsisimula ng panahon sa wakas. Ito ay isang pagpapahayag na ang oras ng paghatol ng Diyos ay dumating na, at samakatuwid ay kinakailangang magkaroon ng pagkakapit nito sa huling salinlahi. Hindi ipinangaral ni Pablo na ang oras ng paghatol ay dumating

na. Hindi rin ito ipinangaral ni Luther at ng kaniyang mga kasamahan. Nangatuwiran si Pablo tungkol sa isang paghatol na darating pa, nang walang tiyak na takdang panahon sa hinaharap, at inilagay naman ito ni Luther nang hindi bababa sa tatlong daang taon mula sa kaniyang kapanahunan. Bukod dito, binabalaan ni Pablo ang iglesya laban sa anumang gayong pangangaral na ang oras ng paghatol ng Diyos ay dumating na hanggang sa isang takdang panahon.” Sa 2 Tesalonica 2:1-3, sinasabi ni Pablo na ang araw ni Cristo ay hindi malapit hanggang sa dumating muna ang pagtalikod at mahayag ang tao ng kasalanan. Ipinakikilala ni Pablo ang tao ng kasalanan, ang maliit na sungay, ang kapapahan, at nilalakipan ng babala ang buong panahon ng kaniyang pangigingibabaw, na nagpatuloy nang 1260 taon, na nagtapos noong 1798.

Noong 1798, ang paghihigpit laban sa paghahayag na ang araw ni Cristo ay malapit na ay nagwakas. Nagsimula ang panahon ng wakas, at ang tatak ay inalis mula sa munting aklat. Mula noon, ang anghel ng Apocalipsis 14 ay humayo. Sinasabi ni Uriah Smith, “Kung makikita ninyo ito,” mula noong 1798, ang pabalita ng unang anghel ay humayo. Noong 1798, ang unang anghel ng Apocalipsis 14 ay dumating sa kasaysayan—ito ang pagkaunawa ng mga pioneer. Mula noon, ipinahayag ng anghel ng Apocalipsis 14 na dumating na ang oras ng paghatol ng Diyos, at ang anghel ng kabanata sampu ay tumindig sa dagat at sa lupa, na nanunumpang hindi na magkakaroon pa ng panahon. Ang kanilang pagkakakilanlan ay hindi mapag-aalinlanganan. Lahat ng mga pangangatwirang naglalagay sa isa ay mabisa rin para sa isa pa. Ang kasalukuyang salinlahi ay nasasaksihan ang katuparan ng dalawang hulang ito. Sa pangangaral tungkol sa pagdating, lalo na mula 1840 hanggang 1844, nagsimula ang kanilang ganap at detalyadong katuparan.

Itinatala ni Smith ang 1840 at 1844 kaugnay ng pagdating ng unang anghel ng Apocalipsis 14 noong 1798, ngunit itinatala rin niya ang unang anghel sa 1840, kung kailan binigyan ng kapangyarihan ang mensahe. Sa pangangaral ng pagdating, lalo na mula 1840 hanggang 1844, nagsimula ang ganap na katuparan ng mga ito. Ang posisyon ng anghel na may isang paa sa dagat at isa sa lupa ay nagpapahiwatig ng malawak na saklaw ng kaniyang pagpapahayag. Tatawid ang mensahe sa karagatan at aabot sa iba’t ibang bansa, at ang pahayag tungkol sa pagdating ay tunay ngang nakarating sa bawat himpilan ng misyon sa sanlibutan. Mula 1840, ang mensahe ng unang anghel, ayon kay Ellen White, ay dinala sa bawat himpilan ng misyon sa sanlibutan. Ito ay natupad nang mapagtibay ang prinsipyong taon-araw ng hula ng Biblia sa pamamagitan ng pagbagsak ng Imperyong Otomano. Hindi natin tinatalakay ang mga detalye sa puntong ito, kundi inihahanda ang tagpuan para sa kasaysayang Millerita at sa mga dinamika ng Sigaw sa Hatinggabi.

Mahahalagang Pangyayaring Pangkasaysayan: 1833 at ang Pagbagsak ng mga Bituin

Noong 1833, naganap ang pagbagsak ng mga bituin. Nagkomento si Ellen White sa *The Great Controversy*, pahina 333: “Noong 1833, dalawang taon matapos simulang ilahad ni Miller sa publiko ang mga katibayan ng malapit nang pagparito ni Cristo, lumitaw ang huli sa mga tandang ipinangako ng Tagapagligtas bilang mga hudyat ng Kaniyang ikalawang pagdating. Sinabi ni Jesus: ‘Ang mga bituin ay mangalalaglag mula sa langit.’ Mateo 24:29. At ipinahayag ni Juan sa Apocalipsis, habang minamasdan niya sa pangitain ang mga tagpong magiging pahiwatig ng araw ng Diyos: ‘Ang mga bituin sa langit ay nangahulog sa lupa, gaya ng pagbubugso ng puno ng igos

ng kaniyang mga bunga na hindi pa hinog, kapag niyanig ito ng malakas na hangin.’ Apocalipsis 6:13. Ang hulang ito ay tumanggap ng kapansin-pansin at kahanga-hangang katuparan sa dakilang pag-ulan ng mga bulalakaw noong Nobyembre 13, 1833.”

Isinasalaysay ng patotoo ni William Miller: “Noong Sabado pagkatapos ng almusal—noong tag-init ng 1833, naupo ako sa aking mesa upang suriin ang isang paksa, at nang ako’y tumindig upang lumabas at magtrabaho, dumating sa akin nang may higit na kapangyarihan kaysa dati ang mga salitang ito, ‘Humayo ka at sabihin mo ito sa sanlibutan.’ Ang pagkadamang iyon ay napakabigla at dumating nang may gayong puwersa anupat muli akong napaupo sa aking silya na sinasabi, ‘Hindi ako makaparoroon, Panginoon.’ ‘Bakit hindi?’ ang waring naging tugon, at noon ay nagsilabasan ang lahat ng aking mga dahilan, ang aking kakulangan ng kakayahan; datapuwa’t ang aking pagdadalamhati ay naging napakatindi kaya’t pumasok ako sa isang banal na tipan sa Diyos na kung bubuksan Niya ang daan, ako’y hahayo at gagampanan ang aking tungkulin sa sanlibutan. ‘Ano ang ibig mong sabihin sa pagbubukas ng daan?’ ang waring dumating sa akin. Bakit, sabi ko, kung ako’y tatanggap ng paanyaya na magsalita sa madla sa alinmang dako, ako’y hahayo at sasabihin sa kanila ang nasumpungan ko sa Biblia tungkol sa pagdating ng Panginoon. Kaagad ang lahat ng aking pasanin ay nawala. At ako’y nagalak na marahil ay hindi ako tatawagin sa gayong paraan; sapagkat kailanma’y hindi pa ako nagkaroon ng gayong paanyaya, ang aking mga pagsubok ay hindi nalalaman, at kakaunti ang aking inaasahang ako’y anyayahan sa alinmang larangan ng paggawa. Mga kalahating oras mula nang mangyari ito, bago pa ako makaalis ng silid, pumasok ang isang anak ni G. Guilford ng Dresden, na may layong mga labing-anim na milya mula sa aking tirahan, at sinabi na ipinatawag ako ng kaniyang ama at ibig niya akong sumama sa kaniya pauwi, sa pag-aakalang marahil ay nais niya akong makita ukol sa ilang bagay na pangkalakalan. Tinanong ko siya kung ano ang kailangan niya. Sumagot siya na walang mangangaral sa kanilang iglesia kinabukasan, at ibig ng kaniyang ama na ako’y pumaroon at magsalita sa mga tao tungkol sa pagdating ng Panginoon. Kaagad akong nagalit sa aking sarili dahil sa tipang aking ginawa. Agad akong naghimagsik laban sa Panginoon at nagpasyang huwag pumunta. Iniwan ko ang binata nang walang ibinibigay na sagot at lumayo sa matinding pagdadalamhati patungo sa isang kakahuyan sa malapit. Doon ay nakipagpunyagi ako sa Panginoon nang humigit-kumulang isang oras, na sinisikap na mapawalang-bisa ang tipang aking ginawa sa Kaniya, ngunit wala akong makuhang kaginhawahan. Ipinadama sa aking budhi ang mga salitang ito, ‘Makikipagtipan ka ba sa Diyos at sisirain mo iyon nang gayon kabilis?’ at ang lubhang pagkamakasalanan ng paggawa niyon ay lumipos sa akin. Sa wakas ay nagpasakop ako at nangako sa Panginoon na kung ako’y Kaniyang palalakasin, ako’y hahayo, na nagtitiwala sa Kaniya na pagkakalooban Niya ako ng biyaya at kakayahang gampanan ang lahat ng Kaniyang hihingin sa akin. Nagbalik ako sa bahay at nasumpungang naghihintay pa rin ang binata. Siya’y nanatili hanggang matapos ang tanghalian, at ako’y nagbalik na kasama niya sa Dresden.” Ganito sinimulan ni Miller, noong tag-init ng 1833, ang hayagang paghaharap ng pabalita. Noong Disyembre 1833, ang pagbagsak ng mga bituin ay nagdagdag ng kataimtiman sa kaniyang pabalita.

1840: Ang Katuparan ng Hula at ang Imperyong Ottoman

Noong 1840, nagbigay si Ellen White ng puna hinggil sa isang kahanga-hangang katuparan ng hula. Ang siping ito ay malimit na pinagtatalunan kaugnay ng Espiritu ng Hula, na may ilan na nangangatwirang ipinasok ito ni Uriah Smith sa *The Great Controversy*, subalit ang mga pangangatwirang ito ay walang matibay na batayan. Tinutukoy niya ang magkakasunod na katuparan ng hula na humantong sa 1840, kabilang ang pagbagsak ng mga bituin at ang Madilim na Araw. Isinusulat niya, “Noong taong 1840, isa na namang kahanga-hangang katuparan ng hula ang pumukaw ng malawakang interes.”

Siya ay tumutukoy sa hulang biblika, at hindi lamang sa isang panghuhulang pantao ni Josiah Litch. Dalawang taon bago nito, si Josiah Litch, isang pangunahing ministro na nangangaral ng ikalawang pagparito, ay naglathala ng isang paglalalahad ng Apocalipsis 9, na naghuhula sa pagbagsak ng Imperyong Otomano. Ayon sa kaniyang mga kalkulasyon, ang kapangyarihang ito ay mapababagsak sa Agosto 11, 1840. Sa takdang panahon, tinanggap ng Turkiya, sa pamamagitan ng kaniyang mga embahador, ang pagtatanggol ng mga Kaalyadong Kapangyarihan ng Europa at sa gayon ay isinailalim ang kaniyang sarili sa pamamahala ng mga bansang Kristiyano. Ang pangyayaring ito ay ganap na tumupad sa hula. Nang ito ay mabatid, napakarami ang nakumbinsi sa kawastuhan ng mga simulain ng pagpapaliwanag ng hula na pinagtibay ni Miller at ng kaniyang mga kasamahan, at isang kamangha-manghang sigla ang naibigay sa kilusang Advent. Ang mga lalaking may pinag-aralan at may katayuan ay nakiisa kay Miller sa pangangaral at paglalathala ng kaniyang mga pananaw, at mula 1840 hanggang 1844, ang gawain ay mabilis na lumaganap.

Sinabi sa atin ni Uriah Smith na ang unang anghel ng Apocalipsis 14 ay dumating noong 1798, ngunit siya ring anghel ng Apocalipsis 10. Sa Apocalipsis 10, inutusan si Juan na kunin ang munting aklat mula sa kamay ng anghel at kainin iyon, at ito’y magiging matamis sa kaniyang bibig. Ang mensaheng Millerita ay naging matamis noong Agosto 11, 1840, matapos ang dalawang taon ng paghuhula sa pagbagsak ng Imperyong Ottoman batay sa simulain ng taon-araw sa hula ng Biblia. Nang ang pangyayari ay natupad nang ganap na eksakto, ang mensaheng kanilang ipinahahayag ay naging matamis sa kanilang bibig.

Noong Agosto 11, 1840, ang mensahe ay naging matamis sa kanilang bibig. Si Juan ay inutusan ng kunin mula sa kamay ng anghel na bumaba ang munting aklat. Ang anghel ay bumababa noong Agosto 11, 1840, at ang anghel na ito ng Apocalipsis 10 ay siya ring una na anghel ng Apocalipsis 14. Ang anghel ng Apocalipsis 14 ay dumarating noong 1798 sa panahon ng kawakasan, ngunit ang kaniyang mensahe ay pinagkalooban ng kapangyarihan noong 1840. Sinasabi ni Ellen White na nang ang pangyayari ay maging nalalaman, maraming tao ang nakumbinsi sa kawastuhan ng mga simulain ng makapropetikong pagpapakahulugan na pinagtibay ni Miller at ng kaniyang mga kasamahan. Mula pa noong dekada 1930, na nagsimula noong 1919 ngunit lalo na noong dekada 1930, tinanggihan ng Adventismo ang mga tuntunin ng makapropetikong pagpapakahulugan na pinagtibay ni Miller at ng kaniyang mga kasamahan—ang mga tuntuning iyon ay ang paraang proof text sa pag-aaral ng Biblia.

Ang Tsart ng 1843 at ang Panahon ng Pagkaantala

Ang susunod na palatandaan sa kasaysayan ay ang tsart ng 1843, na inilabas noong Mayo 1842. Sinabi ni Ellen White, “Nakita ko na ang tsart ng 1843 ay pinatnubayan ng kamay ng Panginoon at na ito ay hindi dapat baguhin, na ang mga bilang ay ayon sa Kaniyang ninais, at na ang Kaniyang kamay ay nasa ibabaw nito at ikinubli ang isang pagkakamali sa ilan sa mga bilang upang walang sinuman ang makakita nito hanggang sa maalis ang Kaniyang kamay.” Ang tsart na ito ay isang propetikong palatandaan, na inilabas noong Mayo 1842. Noong Hunyo 1842, isinara ng mga simbahang Protestante ang kanilang mga pintuan at dumarating ang ikalawang anghel.

Mula sa Testimonies, tomo isa, pahina 21: “Noong Hunyo ng 1842, ibinigay ni G. Miller ang kaniyang ikalawang serye ng mga panayam sa Casco Street Church sa Portland, Maine. Maliban sa iilang natatanging pagbubukod, isinara ng iba’t ibang denominasyon ang mga pintuan ng kanilang mga iglesia laban kay G. Miller.” Ipinabatid sa atin ni Ellen White na bilang mga Kristiyanong Seventh-day Adventist, dapat tayong matutong mangatwiran mula sa sanhi tungo sa bunga. Ang sanhi na umakay sa mga simbahang Protestante upang isara ang kanilang mga pintuan ay ang pagpapakilala ng tsart na ito. Nang ipakilala ang tsart noong Mayo, ipinasiya ng mga simbahang Protestante na ang mga Millerita ay mga nalinlang na panatiko.

Ang unang kabiguan ay ang kasunod. Mula sa The Great Controversy, pahina 393: “Noon pang 1842, ang tagubiling ibinigay sa hulang ito na isulat ang pangitain at gawin itong malinaw sa mga tapyas, upang makatakbo ang bumabasa nito, ay nagmungkahing kay Charles Fitch ng paghahanda ng isang tsart na makahuhulang maglalarawan sa mga pangitain ng Daniel at Apocalipsis.” Si Charles Fitch, na namatay bago maganap ang Dakilang Kabiguan noong Oktubre 22, 1844, ay ginamit ng Panginoon sa kasaysayang ito. Inihanda niya ang tsart, na inilathala noong Mayo 1842.

Ang paglathala ng tsart na ito ay itinuring na katuparan ng utos ni Habakkuk. Gayunman, walang sinumang nakapansin sa tila pagkaantala sa katuparan ng pangitain. Isang panahon ng paghihintay ang iniharap sa gayon ding hula. Pagkatapos ng kabiguan, ang kasulatang ito ay nagmistulang mahalaga: “Sapagkat ang pangitain ay ukol pa sa takdang panahon, ngunit sa huli ay magsasalita ito at hindi magsisinungaling; bagaman ito’y magluwat, hintayin mo ito, sapagkat ito’y tiyak na darating, hindi ito magtatagal. Ang ganap ay mabubuhay sa pamamagitan ng pananampalataya.” Ang panahon ng paghihintay ay ang unang kabiguan, na dumating noong Marso 22, 1844. Hinuhulaan ng mga Millerita ang wakas ng sanlibutan noong 1843, sa paggamit ng biblikal na pagtutuos ng panahon. Nang hindi dumating ang Panginoon pagsapit niyon, ang unang kabiguan ay naganap noong Marso 22, 1844. Iyon ang panahon ng paghihintay.

Ito ang panahon ng paghihintay sa talinghaga ng sampung dalaga, sa Habakkuk 2, at sa Daniel 12. Sinasabi ng Daniel 12:11, “At mula sa panahon na aalisin ang araw-araw na hain...” Naunawaan ng mga pioneer na ang paganismo ay napasupil noong 508, nang talunin ni Clovis ang mga Visigoth. Mula sa panahon na ang paganismo ay aalisin at ang kapapahan ay itatatag (makalipas ang tatlung taon noong 538), magkakaroon ng 1290 araw. Sinasabi ng kasunod na talata, “Mapalad ang naghihintay at nakarating sa isang libo’t tatlong daan at tatlung limang araw.” Ang 508 dagdag ang 1335 ay katumbas ng 1843. “Mapalad ang nakarating sa 1843.” Minamarkahan ng 1335 ang panahon ng paghihintay, na nagsasabi, “Mapalad ang naghihintay at nakarating sa 1843.” Kung pinanghahawakan mo ang pagkaunawa ng mga pioneer tungkol sa araw-araw, gaya

ng ginagawa ni Ellen White, ito ay malinaw.

Upang higit pang luminaw, sinasabi ng Isaias 30:18, “Kaya nga maghihintay ang Panginoon.” Dito, ang Panginoon ang kasintahang lalaki sa talinghaga ng sampung dalaga, at Siya ay nagluluwat. “At kaya nga magluluwat ang kasintahang lalaki upang siya’y maging mapagbiyaya sa inyo, at kaya nga siya’y itataas upang siya’y mahabag sa inyo, sapagkat ang Panginoon ay Diyos ng kahatulan. Mapapalad ang lahat nilang naghihintay sa Kaniya.” Ito ay tumutugma sa Daniel 12:12: “Mapalad ang naghihintay at dumarating sa 1335.” Ang kasintahang lalaki ay nagluluwat noong Marso 22, 1844. May kalakip na pagpapala sa pagdating sa unang pagkabigo at pagkatapos ay paghihintay. Kapag nakarating ka rito, dapat kang maghintay. Ano ang hinihintay mo? Sinasabi ng Habakkuk 2:3, “Sapagkat ang pangitain ay ukol pa sa takdang panahon, ngunit sa wakas ay magsasalita at hindi magsisinungaling; bagaman ito’y nagluluwat, hintayin mo ito.” Ang pagpapala ng pagdating sa 1335 ay ang pagpapala ng pagdating sa kasaysayang ito, kung saan isasakatuparan ng Panginoon ang Sigaw sa Hatinggabi.

Hindi lahat ay pahihintulutang makibahagi sa Sigaw sa Hatinggabi. Ang ilan ay sumama sa mga Millerita hindi dahil sa sarili nilang personal na karanasan kay Jesu-Cristo o sa personal na pag-aaral ng Salita ng Diyos, kundi dahil sa takot. Bago dumating ang Sigaw sa Hatinggabi, inihihiwalay ng Panginoon ang mga kapatid na ito mula sa kilusan. Ang unang kabiguan ay bahagi ng prosesong naghahanda para sa Sigaw sa Hatinggabi. Ayon kay Ellen White, kung hindi natin ito nauunawaan, mahuhulog tayo mula sa landas patungo sa masamang sanlibutan sa ibaba.

Ang Pagpapalakas sa Mensahe ng Ikalawang Anghel

Mula sa Early Writings, pahina 238: “Malapit sa pagtatapos ng mensahe ng ikalawang anghel, nakita ko ang isang dakilang liwanag mula sa langit na sumisinag sa bayan ng Diyos. Ang mga sinag ng liwanag na ito ay waring kasingningning ng araw, at narinig ko ang mga tinig ng mga anghel na sumisigaw, ‘Narito, dumarating ang kasintahang lalaki.’” Ito ang Sigaw sa Hatinggabi, na siyang magbibigay ng kapangyarihan sa mensahe ng ikalawang anghel. Naunawaan ng mga tagapanguna na ang mensahe ng unang anghel ay dumating noong 1798 ngunit binigyang-kapangyarihan sa pagbagsak ng Imperyong Otomano noong 1840. Ang lahat ng mga mensahe ay dumarating sa isang takdang panahon at pagkatapos nito ay binibigyang-kapangyarihan. Ang mensahe ng ikalawang anghel ay dumarating noong Marso 22, 1844, nang isara ng mga simbahang Protestante ang kanilang mga pinto laban sa mensaheng Millerita. Ang Sigaw sa Hatinggabi ang nagbibigay-kapangyarihan sa mensahe ng ikalawang anghel. Ang mensahe ng ikatlong anghel ay dumarating noong Oktubre 22, 1844, at binibigyang-kapangyarihan kapag ito ay sinamahan ng makapangyarihang anghel ng Apocalipsis 18. Bawat mensahe ay dumarating sa kasaysayan at pagkatapos nito ay binibigyang-kapangyarihan. Mahalaga itong maunawaan.

Ang Panawagan sa Hatinggabi ay nagbigay ng kapangyarihan sa pabalita ng ikalawang anghel. Ang mga anghel ay isinugo mula sa langit upang gisingin ang mga pinanghinaan ng loob na mga banal at ihanda sila para sa dakilang gawaing nasa harapan nila. Ang mga lalaking may pinakadakilang kakayahan ay hindi ang mga unang tumanggap ng pabalitang ito. Si William Miller

ay hindi ang unang tumanggap ng pabalitang ito; sa kabaligtaran, siya ang huling tumanggap nito. Siya ang may pinakadakilang kakayahan sa pag-unawa sa pabalita, samantalang si Samuel Snow ang unang tumanggap nito. Yaong mga dating nanguna sa gawain ang mga huling tumanggap nito at tumulong upang higit pang palakasin ang panawagan. Sa kasaysayan, ang huling taong tumanggap sa pabalita ng Panawagan sa Hatinggabi ay si William Miller.

Mula sa *The Great Controversy*, 376: Sa panahon ng pagbibigay-kapangyarihan sa Sigaw sa Hatinggabi, humigit-kumulang 50,000 ang umalis sa mga iglesia. Yamang ang gawain ni Miller ay may layuning patibayin ang mga iglesia, ito noong una ay tinanggap nang may pagsang-ayon; ngunit nang ang mga ministro at mga pinunong panrelihiyon ay magpasyang tumutol sa doktrina ng Pagparito at nagnasang supilin ang lahat ng pagkakagulo hinggil sa paksang iyon, kanilang sinalansang ito mula sa pulpito at ipinagkait sa kanilang mga kaanib ang karapatang dumalo sa pangangaral tungkol sa ikalawang pagparito o maging ang magsalita man lamang tungkol sa kanilang pag-asa sa mga pagtitipong panlipunan. Ang mga pinuno sa Iglesia Adventista ngayon na nagbabawal sa pagtuturo ng mensaheng ito sa iglesia at maging sa mga pribadong tahanan ay inilarawan nang patiunang sagisag dito sa kilusang Millerita.

Ang mga mananampalataya ay nasumpungan ang kanilang mga sarili sa gitna ng matinding pagsubok at pagkalito. Iniibig nila ang kanilang mga iglesia at nag-aatubili silang humiwalay, ngunit nang makita nilang sinisikil ang patotoo ng Salita ng Diyos at itinatangi sa kanila ang karapatang siyasatin ang mga hula, nadama nilang ipinagbabawal ng katapatan sa Diyos na sila’y magpasakop. Yaong mga nagsikap na hadlangan ang patotoo ng Salita ng Diyos ay hindi maituturing na bumubuo sa Iglesia ni Cristo. Kaya naman, inakala nilang makatarungan ang paghiwalay sa dati nilang kinabibilangan. Noong tag-init ng 1844, humigit-kumulang 50,000 ang humiwalay sa mga iglesia.

Ang Pagkaunawa ni Miller at ang Tunay na Sigaw sa Hatinggabi

Mula sa aklat ni Elder Damsteegt na *Foundation of Seventh-day Adventist Message and Mission*, pinaniwalaan ni Miller na ang pagpapahayag ng Daniel 8:14 at ng unang anghel ng Apocalipsis 14 ang siyang Sigaw sa Hatinggabi—“Narito, dumarating ang kasintahang lalaki.” Pinaniwalaan niya na ang mensaheng ito ang tumutukoy sa ikalawang pagparito ni Cristo. Inakala ni Miller na ang buong kasaysayan ay ang Sigaw sa Hatinggabi, ngunit sinasabi ni Ellen White na ang Sigaw sa Hatinggabi ay naganap sa isang tiyak na panahon. Pinamagatan ni Samuel Snow ang kaniyang presentasyon na “Ang Tunay na Sigaw sa Hatinggabi” upang ito’y maiba sa katuruang Millerite na ang Sigaw sa Hatinggabi ay ang pangkalahatang mensahe.

Ang pinakamatatangapin sa espiritu ang unang tumanggap ng mensahe, at yaong mga dating nanguna sa gawain ang siyang mga huling tumanggap at tumulong upang palakasin ang sigaw. Si William Miller, na nanguna sa gawain mula 1833 at pataas, ay nahirapang tanggapin ang mensahe ng Sigaw sa Hatinggabi nang ito’y dumating noong Agosto 1844. Siya’y nag-aalinlangan hinggil sa paghihiwalay mula sa mga iglesya at sa loob ng maraming taon ay nagtuturo ng ibang pagkaunawa tungkol sa Sigaw sa Hatinggabi.

Isinulat ni William Miller, “Hindi ako kailanman naging tiyak hinggil sa alinmang natatanging araw ng pagpapakita ng Panginoon, sapagkat naniniwala akong walang taong makaaalam ng araw at oras. Sa lahat ng aking nalathalang mga lektyur, makikita sa pahina ng pamagat ang pananalitang, tungkol sa taong 1843. Sa lahat ng aking pasalitang mga lektyur, palagi kong sinasabi sa aking mga tagapakinig na ang mga yugto ng panahon ay magtatapos sa 1843 kung walang pagkakamali sa aking pagtutuos, ngunit hindi ko masasabi na ang wakas ay hindi maaaring dumating maging bago pa man ang panahong iyon, at na dapat silang maging laging handa. Noong 1842, ang ilan sa mga kapatid ay nangaral nang may malaking katiyakan tungkol sa tiyak na taon, at ako’y sinita dahil sa paglalagay ng isang ‘kung’.” Noong Mayo 1842, inilathala ang tsart ng 1843, at sinabi ng mga kapatid kay Miller na alisin ang “kung” sa kaniyang paglalahad.

Nagpatuloy si Miller, “Inilathala rin ng pampublikong pahayagan na ako raw ay nagtadhana ng isang tiyak na araw, ang ikadalawampu’t tatlo ng Abril, para sa pagparito ng Panginoon. Kaya nga, noong Disyembre ng taong iyon, yamang wala akong makitang pagkakamali sa aking pagtutuos, inilathala ko ang aking paniniwala na sa pagitan ng Marso 21, 1843, at Marso 21, 1844, darating ang Panginoon.” Nauna nang napagpasiyahan ni Miller ang ikasampung araw ng ikapitong buwan, at matagal pa bago ginamit ni Samuel Snow ang konklusyong ito upang ipahayag ang Sigaw sa Hatinggabi, nagsulat na si Miller tungkol dito. Si Miller ang siyang ginamit ng Panginoon upang tipunin ang lohikang ginamit ni Samuel Snow sa pagtukoy sa Oktubre 22, 1844.

Isinulat ni Miller, “Noong taong 1843, ang pinakamatitinding pagtuligsa ay ibinunton laban sa akin at sa mga kaugnay ko ng pamamahayag at ng ilang pulpito. Ang aming mga motibo ay sinalakay, ang aming mga simulain ay binaluktot ang paglalahad, ang aming mga pagkatao ay siniraang-puri.” Lumipas ang panahon, at ang Marso 21, 1844, ay nagdaan nang hindi nagpapakita ang Panginoon. Matindi ang kabiguan, at marami ang hindi na lumakad na kasama nila. Bago ang panahong ito, mula noong 1840, may tinatayang 200,000 na mga Millerite, ngunit sa panahong ito, 50,000 na lamang ang natira.

Ipinagpatuloy ni Miller, “Noon pang una rito, noong taglagas ng 1843, ang ilan sa aking mga kapatid ay nagsimulang tawagin ang mga iglesia na Babilonia at igiit na tungkulin ng mga Adventista na lumabas mula sa mga ito. Dahil dito, ako ay lubhang nalumbay. Hindi lamang na ang ibinunga nito ay napakasama, kundi itinuring ko rin iyon na isang pagpili sa Salita ng Dios, isang pagbaluktot sa mga Kasulatan.” Nakipagbuno si Miller sa mensahe ng ikalawang anghel, na lalo pang nagpahirap sa kaniya na tanggapin ang tunay na mensahe ng Sigaw sa Hatinggabi. Lumaganap ang gawaing ito, at isinara ng mga iglesia ang kanilang mga pintuan laban sa kanila, na lumikha ng pagkapoot at naghiwalay sa karamihan ng mga Adventista mula sa kani-kanilang mga iglesia.

Pagkaraan ng lumipas ang panahong inilathala niya, kinilala ni Miller ang kaniyang pagkabigo hinggil sa tiyak na kapanahunan, subalit pinanatili niya ang kaniyang pananampalataya. Ipinagpatuloy niya ang kaniyang mga gawain sa Kanluran noong tag-init ng 1844 hanggang sa kilusang Seventh Month. Wala siyang naging pakikilahok sa kilusang ito maliban sa isang liham na isinulat labingwalong buwan nang mas maaga tungkol sa mga pagdiriwang ng Kautusang Mosaiko na tumutukoy sa buwang iyon. Hindi niya inaasahan na gagamitin sa gayong paraan ang

mga paksang iyon o na ang paniniwala sa gayong katibayan ay magiging pagsubok ng kaligtasan. Wala siyang pakikiisa sa kilusan hanggang dalawa o tatlong linggo bago ang Oktubre 22, 1844. Sa isang liham kay Himes noong Oktubre 6, 1844, isinulat ni Miller, “Nakikita ko ang isang kaluwalhatian sa ikapitong buwan na hindi ko kailanman nakita noon... Ngayon, purihin ang pangalan ng Panginoon, nakikita ko ang isang karikitan, isang pagkakatumag, isang pagkakaisa sa mga kasulatan, na matagal ko nang idinalangin ngunit hindi ko nakita hanggang sa araw na ito. Pasalamatang Panginoon, O kaluluwa ko. Pagpalain sina Kapatid na Snow, Kapatid na Storrs, at ang iba pa dahil sa kanilang pagiging kasangkapan sa pagbubukas ng aking mga mata. Ako’y halos nasa tahanan na. Kaluwalhatian, kaluwalhatian, kaluwalhatian, kaluwalhatian.”

Pagkaraan nito, muling pinag-isipan ni Miller ang Sigaw sa Hatinggabi, at tinawag niya itong panatisismo. Binanggit ni Damsteegt na nakuha ni Snow ang pangunahing balangkas ng mensahe ng Sigaw sa Hatinggabi mula sa nauna nang gawain ni Miller.

Ang mga kalkulasyon ni Snow, na inilathala noong Marso 1844, ay bahagyang nakapukaw lamang ng pansin hanggang sa pulong-kampo sa Exeter, Agosto 12–17, 1844. Doon, ang kaniyang tiyak na petsa para sa pagbabalik ni Cristo ay pumukaw sa marami sa mga Millerita, anupat umabot sa sukduhan ang kanilang gawaing misyonero. Ang kanilang pagtugon ay nakilala bilang kilusang Ikapitong Buwan. Bagaman noong una ay nag-alinlangan ang mga pinuno ng mga Millerita, ilang linggo bago ang inaasahang pangyayari ay nakiisa sila sa kilusan at pinahintulatang mailathala at masuportahan ang mga pananaw ni Snow.

Ang Hiyaw sa Hatinggabi at ang mga Bunga Nito

Ang unang pangitain ni Ellen White ay nagpapakita sa bayan ng Diyos na nasa isang landas patungo sa langit, na may isang liwanag sa kanilang likuran na tinatawag na Hatinggabing Sigaw. Ang mensaheng iniharap ni Samuel Snow ay kailangang maunawaan. Noong Mayo 1842, 300 tsart ang inilimbag para sa 300 mangangaral. Pagsapit ng Marso 22, 1844, matapos ang unang kabiguan, ang tsart ay isinantabi, at marami ang umalis sa kilusan. Yaong mga nanatili ay dapat maghintay. Sa pulong-kampamento sa Exeter, ipinakita ni Snow na ang Panginoon ay darating sa Oktubre 22, 1844, ang Araw ng Pagtubos. Ito ang nagtulak sa kanila upang ipahayag ang mensahe.

Isinalaysay ni Joseph Bates na matapos ang pulong-kampuhan sa Exeter, habang siya’y naglalakad sa mga bagon ng tren, narinig niya ang mga tinig na paulit-ulit na nagsasabi, “Narito, dumarating ang kasintahang-lalaki!” Ang kilusang ito ay lumaganap sa buong Estados Unidos sa loob ng dalawang buwan, na humantong sa Dakilang Kabiguan noong Oktubre 22, 1844.

Nagkomento si Damsteegt hinggil sa Kumperensiya ng mga Adventista sa Low Hampton noong Disyembre 28–29, 1844, na kinasangkutan nina Himes at Miller. Hinimok ni Himes ang pag-alih sa mga banal, ang pagbangon sa mundong Cristiano, at ang pagpapahayag ng kaligtasan sa mga makasalan. Makalipas ang ilang linggo, muling inilathala ang Advent Press, at ipinahayag ni Himes na bukás ang pinto ng kaligtasan. Unti-unting tinalikuran ni Miller ang sukduhang konsepto ng saradong pinto at nagbalik sa kaniyang orihinal na pananaw tungkol sa Sigaw sa Hatinggabi. Sa buwang iyon ding iyon, natanggap ni Ellen White ang kaniyang unang pangitain, na nagpapakita na yaong mga tumatanggi sa Sigaw sa Hatinggabi ay nahuhulog mula sa landas. Ang pangitaing

iyon ay para kay William Miller gaya rin naman para sa sinumang iba.

Ang Huling Pagsubok at Pamana ni William Miller

Mula sa **Early Writings**, pahina 257: “Ang aking pansin ay saka itinawag kay William Miller. Siya’y waring litó at nakayukod dahil sa pagkabahala at kapighatian para sa kaniyang bayan. Ang pulutong na nagkaisa at mapagmahal noong 1844 ay nawawalan ng kanilang pag-ibig, nagsasalungatan sa isa’t isa, at nahuhulog sa isang malamig, tumalikod na kalagayan. Habang kaniyang minamasdan ito, pinanghihinaan siya ng lakas dahil sa dalamhati. Nakita ko ang mga nangungunang lalaki na nagmamasid sa kaniya, pangunahin si Joshua Himes, at nangangamba na baka kaniyang tanggapin ang mensahe ng ikatlong anghel.” Ang mensahe ng ikatlong anghel sa kontekstong ito ay ang Sabbath. Habang si Miller ay humihilig sa liwanag mula sa langit, ang mga lalaking ito ay gumagawa ng mga panukala upang ilayo ang kaniyang isip. Ang impluwensiyang pantao ang nagpanatili sa kaniya sa kadiliman at nag-ingat sa kaniyang impluwensiya sa gitna ng mga sumasalungat sa katotohanan. Sa huli, itinaas ni Miller ang kaniyang tinig laban sa liwanag mula sa langit—ang Sabbath. Nabigo siyang tanggapin ang mensaheng magpapaliwanag sana sa kaniyang kabiguan at maghahagis ng liwanag at kaluwalhatian sa nakaraan. Siya’y umasa sa karunungan pantao sa halip na sa banal. Palibhasa’y pinanghihina na ng paggawa at katandaan, hindi siya gaanong mananagot gaya ng mga humadlang sa kaniya sa katotohanan. Sa kanila nakapatong ang kasalanan. Kung nakita lamang ni Miller ang liwanag ng ikatlong anghel, marami sanang bagay ang naipaliwanag. Ngunit ang kaniyang mga kapatid ay nag-angkin ng gayong malalim na pag-ibig para sa kaniya anupat inakala niyang hindi siya kailanman makahihiwalay sa kanila. Pinahintulutan ng Diyos na siya’y mapasailalim sa kapangyarihan ng kamatayan at ikinubli siya sa libingan mula sa mga humila sa kaniya palayo sa katotohanan. Nagkamali si Moises bago pumasok sa Lupang Pangako; gayundin, nagkamali si Miller habang siya’y malapit nang pumasok sa makalangit na Canaan. Ang iba ang umakay sa kaniya upang gawin ito; ang iba ang dapat managot dito. Ngunit binabantayan ng mga anghel ang mahalagang alabok ng lingkod na ito ng Diyos at siya’y lalabas sa tunog ng huling trumpeta.

Konklusyon: Mga Aral para sa Ngayon

Sa pagtatapos, si William Miller ay sumasagisag sa mga Seventh-day Adventist sa wakas ng sanlibutan. Ang unang pangitain ni Ellen White ay higit na ukol sa ating panahon kaysa sa sarili niyang panahon. Sa wakas ng sanlibutan, tatanggihan ng mga Seventh-day Adventist ang liwanag ng Sigaw sa Hatinggabi. Ang liwanag ng Sigaw sa Hatinggabi ay mauunawaan lamang sa pamamagitan ng pag-unawa sa kasaysayang ito. Nilinis ng unang pagkabigo ang kilusang Millerita mula sa mga naroon dahil sa maling mga kadahilanan at inihanda ang bayan para sa karanasang pagsubok na aakay sa kanila tungo sa Kabanal-banalan. Yaong mga dumarating sa unang pagkabigo ay pinagpala lamang kung sila’y maghihintay hanggang Oktubre 22, 1844. Ang panahong ito ay itinalaga ng Diyos upang lumikha ng isang bayang Kaniyang titipunin sa Kabanal-banalan. Ang tanggihan ang Sigaw sa Hatinggabi at mahulog mula sa landas ay ang tanggihan ang buong kasaysayang ito.

Si William Miller ay nakagawa ng tatlong pagkakamali, at tayo ay laging sinusubok sa pamamagitan ng tatlong pagsubok. Ang una niyang pagkakamali ay ang pagtanggì sa Hatinggabing Panaghoy noong Disyembre 1844. Ang ikalawa niya ay ang pakikinig sa mga tao sa halip na sa Diyos, na humantong sa kaniyang ikatlong pagkakamali: ang pagtanggì sa Sabbath. Sa katapusan ng sanlibutan, tatanggihan ng mga Seventh-day Adventist ang kasaysayan ng Hatinggabing Panaghoy at ang panawagang manumbalik sa mga dating landas sapagkat sila'y nakikinig sa kanilang mga pinuno. Sa paggawa nito, inihahanda nila ang kanilang sarili para sa tatak ng halimaw, na inuulit ang tatlong-hakbang na proseso ng pagsubok ni Miller, na nagsisimula sa paraan ng kanilang pakikitungo sa mensahe at kasaysayan ng Hatinggabing Panaghoy.

Mayroon lamang dalawang propesiya na tumatalakay sa kasaysayan mula sa unang kabiguan hanggang sa ikalawang kabiguan: ang 2300 araw (“Bagaman nagluluwat ang pangitain, hintayin mo ito”) at ang 2520. Ang tanggihan ang 2520 ay ang tanggihan ang Sigaw sa Hatinggabi. Ang tanggihan ang Sigaw sa Hatinggabi ay ang mahulog mula sa landas tungo sa masamang sanlibutan sa ibaba.

Tatalakayin pa natin ito nang higit sa susunod na presentasyon.